

John Areschoug
Telefon 08-508 28 994, 076-122 89 94
john.areschoug@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

UNDERLAG TILL BUDGET FÖR MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN FÖR ÅR 2009 OCH INRIKTNING 2010 – 2011

Förslag till beslut

- 1 Godkänna underlaget till budget år 2009 och beräkningarna för åren 2010 och 2011 samt överlämna förslaget till Kommunstyrelsen.

Gunnar Söderholm

Håkan Andersson

I. Kommunfullmäktiges inriktningsmål

STOCKHOLM SKA VARA EN ATTRAKTIV, TRYGG OCH VÄXANDE STAD FÖR BOENDE, FÖRETAGANDE OCH BESÖK

- Nämndens underlag till budget omfattar flera av de områden som tas upp i Vision 2030 och i KF:s budget såsom vattenfrågor, stadens miljöprogramarbete och byggande av infrastruktur inkl. bostäder, hamnar mm.
- Nämnden eftersträvar ett mer proaktivt förhållningssätt för att på ett tidigt stadium värdera förändringar i regelverken och kunna verka för en storstadsanpassning. Här avses t.ex. lagstiftningen för bostäder, trafik och miljöfrågor som har betydelse för stadens möjlighet att förverkliga Vision 2030.
- Det finns en trend att allt större förväntningar ställs på kommunikations- och informationsinsatser. Det blir också ett allt viktigare sätt att driva nämndens frågor och ger möjlighet till administrativ rationalisering.
- Tillsynen enligt miljöbalken utvecklas mot att bli än mer riskbaserad.
- Ett ökat regionalt samarbete ska sökas inom miljö- och hälsoområdet för att effektivare möta miljöproblem och undersöka möjligheterna till effektivisering, erfarenhetsutbyte och bättre ta tillvara regionens intressen.
- Klimatfrågan framstår, utöver tillsynen, som det enskilt viktigaste arbetsområdet i nämndens ansvarsområde. Nämnden bör i egenskap av sin expertroll, vara den sammanhållande kraften i stadens klimatarbete med avseende på utsläpp av växthusgaser och effektiviserad energianvändning.
- Nya områden för tillsyn och krav på miljöarbetet tas omhand inom nämndens ansvarsområde. Exempel är kemikalieområdet och de krav på insatser under de närmaste åren, som blir följderna av förordning om PCB som trädde i kraft 2007.
- Nämnden kan i samverkan med bl.a. stadsbyggnadskontoret bidra till att Norra Djurgårdsstaden, och ytterligare en stadsdel, växer fram som nya miljöprofilerade stadsdelar och blir spetsprojekt för svensk miljöteknik.

KVALITET OCH VALFRIHET SKA UTVECKLAS OCH FÖRBÄTTRAS

- För att nå målen för verksamheten och kunna möta förändringar i omvärlden måste kompetensförsörjningen säkras. Rätt kompetens är en förutsättning för hög kvalitet i arbetet. Utmaningen är att rekrytera, behålla och utveckla medarbetare med rätt kompetens för framtida uppgifter.

STADENS VERKSAMHETER SKA VARA KOSTNADSEFFEKTIVA

- Nämnden arbetar aktivt med att dra ner kostnaderna för administration men också för att utveckla det administrativa stödet.
- Inom området dokument- och ärendehantering eftersträvas ett helt elektroniskt flöde och på sikt även möjlighet för allmänheten att ta del av allmänna handlingar och sina egna ärenden.
- Lokalkostnaderna har minskat i takt med att lokalerna används allt mer effektivt. Utvecklingen fortsätter men det är också viktigt att beakta en god arbetsmiljö.
- Nämndens ambition är att fortsätta effektiviseringsarbetet inom tillsynen vilket beräknas ge en något ökad självfinansieringsgrad också framöver.

2. Nämndens verksamhetsområden

Miljöförvaltningens planering baseras på en analys av Stadens vision 2030. År 2030 beräknas Stockholm ha närmare en miljon invånare och Stockholm- mälardregionen 3,5 miljoner. Det ställer krav på att utveckla bostäder, kommunikationer, företagsklimat osv. Målet är att stärka Stockholms konkurrenskraft. Miljöförvaltningen skall i samarbete med stadens förvaltningar och bolag verka för att målen i Vision 2030 nås. Utgångspunkten är att teknikutveckling och ekonomisk tillväxt ger goda förutsättningar för ett ekologiskt hållbart samhälle. Ny miljödriven teknik skall införas och göra Stockholm till ett internationellt föredöme.

Miljöförvaltningen skall mäta och beräkna effekter på miljö och hälsa, utöva tillsyn och bistå staden med expertkunskap. Kommunstyrelsen leder och samordnar stadens miljöarbete. Stadens övriga förvaltningar och bolag ansvarar för insatser inom sina respektive ansvarsområden.

Till grund för miljöförvaltningens prioriteringar inom tillsyn och programverksamhet ligger lagstiftningen samt förvaltningens miljö och hälsoutredning. I utredningen kartläggs vilka stadens största miljö och hälsorisker är. Insatserna koncentreras till de områden där riskerna är störst. Metoder för att mäta effekter av gjorda insatser ska utvecklas.

2.1 TILLSYN

Allmänna utvecklingstendenser

Det finns ett flertal förändringar i omvärlden, ofta i form av ändrad lagstiftning, som kan få betydelse för tillsynsarbetet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Dessa medför förändringar av arbetssätt och förutsättningarna för att kunna bedriva tillsyn samt kan även påverka omfattningen av tillsynen. Under den närmaste framtiden förväntas t.ex. ett antal Allmänna råd från centrala myndigheter, t.ex. Allmänna råd om Trafikbuller i bebyggelseplanering från Boverket. Nämndens förhållningssätt bör vara att ha beredskap att uttolka betydelsen för storstadsförhållandena och att arbeta proaktivt för en storstadsanpassad utformning.

Det finns en utveckling mot ökad effektivisering och utvecklingen av servicen genom användning av IT-teknik och elektroniska tjänster. Nämnden har redan idag flera utvecklingsprojekt på gång och det finns härutöver flera andra utvecklingsmöjligheter, t.ex:

- E-tjänster i form av elektroniska blanketter kan användas på en rad områden. T.ex. kan förändring av huvudman för olika verksamheter anmälas liksom anmälan för lokaler, enskilda avlopp mm.
- GIS-tekniken (Geografiskt informationssystem) ger många intressanta utvecklingsmöjligheter. Bl.a. kan värmepumptillstånd och radonförekomst läggas in för geografisk presentation.
- Tillsynen enligt miljöbalken ska utvecklas till att bli än mer riskbaserad för att inriktas på verksamhetsutövare där behoven är störst och för att bättre kunna nå resultat och effekter. Uppföljningen av tillsynen ska utvecklas.

Det är intressant med en ökad regional samverkan inom miljö- och hälsoområdet. Det kan bidra till ett bättre resursutnyttjande men också till att miljöproblem kan angripas mer effektivt. Det kan också finnas gemensamma intressen i förhållande till förväntade förändringar i lagstiftningen och råd från centrala myndigheter.

Tillsyn enligt miljöbalken

Inom miljöbalkstillsynen finns ett antal områden där regelverket förändras och det sker även andra förändringar i förutsättningarna som kan få betydelse för nämndens arbete. Här kan nämnas:

- Tillsynen enligt strålskyddslagen kommer att påverkas då märkningen av solarierör ändras och en åldersgräns för solariesolande kan komma att införas.
- Regeringen väntas föreslå nya regler rörande miljökvalitetsnormer under hösten 2008, vilket kan få betydande påverkan på nämndens verksamhet.

- Från Naturvårdsverket kommer allmänna råd beträffande riktvärden för förorenad mark. Här finns det orsak att på ett tidigt stadium bilda sig en uppfattning om vad de får för betydelse för Stockholm och ev. påverka dess utformning.
- Kemikalier i varor är ett nytt och viktigt område som utvecklas. För vissa ämnen med farliga egenskaper finns allmänna förbud och andra begränsningar, t.ex. ett EU-gemensamt förbud mot vissa ftalater i leksaker och barnavårdsartiklar. Flera andra förbud har aviserats inom en snar framtid.
- Reach, EU:s nya kemikalielagstiftning, vars följdändringar i den svenska lagstiftningen träder i kraft den 1 juni 2008, förväntas leda till förändringar som påverkar nämndens verksamhet.
- Citybanan byggs, vilket får konsekvenser bland annat för värmepumpsprocessen. Cirka 300 fastigheter finns inom sträckningen. En 3D-detaljplan håller på att tas fram men det är oklart när den beslutas. Här finns behov av policy för hur värmepumpstillstånd i det berörda området ska hanteras fram till dess att detaljplanen beslutats. Dessutom finns ett behov av GIS-stödsystem.
- Den nya förordning om PCB som trädde i kraft 2007, innebär att en fast tidplan har angivits för arbetet med PCB. Under 2008 ska cirka 400 inventeringar beträffande förekomsten av PCB och åtgärdsplaner skickas in till nämnden. Därefter kommer saneringar att anmälas till nämnden när de utförs under tiden fram till 2011 (2013 för industrifastigheter). Det kommer att behövas relativt mycket tid för tillsyn i form av granskningar av inventeringar och saneringar under denna tid.
- Åtgärdsprogrammet mot buller ska fastställas under 2008 enligt Förordningen om omgivningsbuller 2004:675. Under de närmaste åren kommer programmet att vara grund för åtgärder av bullerproblem i befintliga fastigheter och vissa bullerutsatta områden. För arbete mot buller i nybyggnation av bostäder och trafikutsatta lägen kommer Miljöförvaltningen att delta i nästa etapp av projektet Trafikbuller och planering som är ett flerårigt projekt tillsammans med Länsstyrelsen.

Utöver de förändringar och satsningar som ändrat regelverk medför finns behov av satsningar inom nedanstående områden:

- Satsning på riktad tillsyn av fastigheter fortsätter. Här krävs bättre brukarregister och nytt informationsmaterial.
- Fortsatt riktad tillsyn av skolor och förskolor. Ett projekt kommer att starta för inspektion av stadens samtliga gymnasieskolor.

Livsmedelskontroll inkl. djurskydd

Inom livsmedelsområdet finns mycket på gång som mer eller mindre kan påverka nämndens verksamhet. Bl.a. kan nämnas:

- Regeringen har i en proposition (2007/08:63) föreslagit att kommunernas ansvar för djurskyddskontroll ska flyttas till länsstyrelserna fr.o.m. 1 januari 2009. Kontroll av livsmedel och foder i primärproduktion föreslås också flyttas från samma datum. Klagomålshanteringen förväntas dock bli kvar hos kommunerna, dvs. aspekter på djurhållning som medför olägenheter och kan påverka människors hälsa. I nämndens budget finns tre årsarbetare avsatta för djurskyddskontroll. Eftersom klagomålshanteringen är svår att finansiera via avgifter kan det komma att innebära en fortsatt skattefinansiering av den kvarstående verksamheten.
- Myndigheterna har ett regeringsuppdrag att minska de administrativa bördorna för företagen. Livsmedelsverket utreder för närvarande minskat krav på godkännande av verksamheter. För nämnden innebär det fler registreringar och färre godkännanden och därigenom bättre möjlighet att planera kontrollverksamheten eftersom kontroll och godkännande därmed inte skulle behövas för att starta en verksamhet. Taxan kan behöva ändras så att kontroll kan utföras i mån av behov, även under ”registreringsåret”.
- Statens utredning om effektivare myndigheter kan påverka stödet till kommuner negativt om Livsmedelsverkets anslag minskas.
- Den sk. ”Apoteksmarknadsutredningen” (S 2006:08) diskuterar för närvarande hur receptfria produkter ska få säljas utan närvaro av särskilt utbildad personal. En möjlig lösning är att ett enkelt registreringsförfarande hos Läkemedelsverket avgör vem som får sälja från ett förutbestämt sortiment. Ansvaret för tillsynen kan hamna hos kommunerna. Med all sannolikhet är det socialnämnderna som kommer att stå för tillsynen som man tidigare gjort för tobak och folköl. Utredningen beräknas avsluta sitt arbete den 30 april 2008 och möjligen kan de nya reglerna träda i kraft vid halvårsskiftet 2009.
- Fråga har uppkommit var kontrollansvaret ska ligga för nyckelhålsmärkning av restauranger. Detta kan eventuellt läggas på kommuner. Det mest sannolika är dock att någon form av fristående kontrollorgan kommer att ansvara. Om kommuner utpekas som ansvariga får det konsekvenser även om kostnaden får täckas med avgifter. Tänkbart är att en ny enhet då behöver byggas upp med speciell kompetens för nyckelhåls-certifiering.
- Länsstyrelsen ska revidera kommuners kontrollverksamhet. Påverkan blir marginell men kan leda till ytterligare krav på rapportering och påverkar de administrativa rutinerna.

- Nytt rapporteringssystem till Livsmedelsverket införs preliminärt fr.o.m 2011, dvs från verksamhetsåret 2010. Nämnden måste då i god tid anpassa sitt verksamhetssystem Ecos.
- En utredning ser för närvarande över ansvarsfördelningen mellan de statliga myndigheterna vilket kan få vissa konsekvenser. Berörda myndigheter inom livsmedelsområdet är Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Statens Veterinärmedicinska anstalten och Fiskeriverket. För närvarande synes inte frågan om ansvaret för livsmedelskontrollen innebära någon förändring för kommunerna.

Vid slutet av år 2007 fanns det drygt 6 400 livsmedelsanläggningar. Det totala antalet anläggningar som har beslut om godkännande eller registrering enligt den nya lagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 2006 uppgår till ca. 3 635. Av dessa har ca:

- 1 390 anläggningar omprövats enligt ny lagstiftning.
- 2 245 anläggningar har nygodkännande eller nyregistrering vilket i majoriteten av fallen beror på ägarbyten.

Hela beståndet av livsmedelsanläggningar beräknas klaras av inom en period av fyra år. Omprövningarna görs därvid kontinuerligt i samband med den planerade årliga kontrollen och finansieras även av dess årliga avgifter. Ägarbyten och nygodkännanden har kommit att ta en stor andel av resurserna för kontroll på bekostnad av den planerade årliga kontrollen.

Livsmedelskontrollen har idag små resurser för insatser utöver de med avgiftsfinansiering. Denna inriktning innebär arbete direkt mot verksamhetsutövare och ger små möjligheter till stöd i form av generella informationsinsatser. En informationsstrategi behöver tas fram inom livsmedelskontrollens område och servicegraden behöver förbättras i form av servicetelefon och aktiv information till företagare. Inte minst behövs förenklad information på förvaltningens hemsida eftersom livsmedelslagstiftningen ofta är mycket svåröverblickbar. Det finns också behov av att kunna agera proaktivt för att genom kontakter med olika myndigheter och andra aktörer kunna påverka det som händer på livsmedelsområdet både inom och utom landet.

Tillsynens ekonomi

Intäkterna från tillsynen har ökat betydligt sedan 2006 vilket främst beror på att taxan bättre har kommit att motsvara den faktiska tidsåtgången. Detta har skett med en oförändrad personalstyrka inom miljöbalkstillsynen och t.o.m. en något minskad personalstyrka inom livsmedelskontrollen. Intäkten per årsarbetare och självfinansieringsgraden har därmed ökat kraftigt. I princip ska tillsynsverksamheten närma sig en full självfinansiering. Men eftersom delar av tillsynen inte är möjlig att avgiftsbelägga är det inte möjligt att nå 100 procents finansiering. I vissa fall är det också lämpligt med arbetsmetoder som inte tillåter avgifter, t.ex. allmänna informationsinsatser.

Av tabellen nedan framgår att personalstyrkan inom tillsynen är oförändrad med undantag för djurskyddstillsynen där förvaltningen räknar med två färre årsarbetare pga. Länsstyrelsen kommer att överta verksamheten fr.o.m. 2009. Självklart kommer ny-anställningar att ske om tillsynsbehovet inte kan klaras med befintlig personal. Sådana nyanställningar blir i princip självfinansierande genom tillsynsavgifter.

Årsarbetare inom Miljöbalks- och Livsmedelstillsynen

	Plan 2009	Budget2008	2007	2006
Miljöbalkstillsyn	54	54	54	54
Livsmedel och djurskyddstillsyn	36	38	38	42
Summa	90	92	92	96

Tabellen nedan visar kostnads- och intäktsutvecklingen samt självfinansieringsgraden inkl. overheadkostnader. Beräkningen som har gjorts mer detaljerad än tidigare beräkningar, som också varit mer återhållsamma, visar en mycket kraftig ökning av självfinansieringsgraden sedan 2006. Årets taxeöversyn (som således träder i kraft 1 januari 2009), kommer att ge underlag för en närmare bedömning.

Intäkter/Kostnader inkl OH för tillsyn 2006-2009 (mnkr)

	Plan 2009	Budget 2008	VB 2007	VB 2006
Intäkter tillsyn	63,1	63,1	42,3	38,5
varav Plan och miljö	14,6	14,6	9,2	7,6
varav Livsmedelskontrollen	27,8	27,8	21,6	19,2
varav Hälsoskydd	20,7	20,7	11,5	11,7
Intäkter övrigt	1,7	1,7	1,4	2,0
S:a kostnader inkl OH	86,3	86,3	83,8	92,4
varav Plan och miljö	21,4	21,4	20,2	19,2
varav Livsmedelskontrollen	36,5	36,5	35,8	41,9
varav Hälsoskydd	28,4	28,4	27,8	31,3
Självfinansieringsgrad Miljöbalkstillsyn	0,70	0,70	0,43	0,38
- varav Plan och miljö	0,68	0,68	0,46	0,39
- varav Hälsoskydd	0,73	0,73	0,41	0,37
Självfinansieringsgrad Livsmedelskontroll	0,8	0,8	0,6	0,5

2.2 PROGRAMVERKSAMHET

Allmänna utvecklingstendenser

Klimatfrågan har utvecklats till att bli den kanske viktiga frågan i förvaltningens arbete tillsammans med tillsynen. Stadens mål inom klimatområdet är tydliga, ambitiösa och nödvändiga för att komma framåt med klimatarbetet.

Liksom inom tillsynen finns inom programverksamheten behov av att öka kommunikationen och samverkan med aktörer utom och inom staden. Detta har blivit särskilt tydligt när det gäller miljögiftproblematiken men detsamma gäller för flera andra miljöfrågor. En satsning på nya interaktiva former för kommunikation och samverkan kan ge ett effektivt stöd till stadens förvaltningar och bolag. Det finns också behov av arbetsformer för dialog med verksamhetsutövare, branschorganisationer, konsument-representanter m.fl. för att tillsammans med dessa hitta nya kreativa lösningar och verka för ett Stockholm i världsklass.

Behov av miljöövervakning och mätningar växer. Miljöövervakningen ligger i nämndens expertroll och kunskapen om miljö- och hälsorisker ger ett viktigt bidrag vid utvecklingen av staden.

Klimatarbetet

De energideklarationer som ska vara ingivna per halvårsskiftet 2008 ger ett omfattande underlag för att se vilken effektiviseringspotential för energiförbrukningen som finns i Stockholm. Energideklarationerna ger också kunskap om möjliga åtgärder i staden. Från Byggmästarföreningens sida finns ett intresse av att samarbeta med Miljöförvaltningen i frågor om energirådgivning till fastighetsägare.

Implementeringen av EG:s energitjänstedirektiv i svensk lagstiftning utreds för närvarande. Enligt direktivet åläggs den offentliga sektorn ett särskilt ansvar att vidta åtgärder för förbättrad energieffektivitet. Medlemsstaterna ska tillse att den offentliga sektorn fungerar som ett exempel för medborgare och företag. Direktivet ska implementeras i svensk lagstiftning senast den 17 maj 2008.

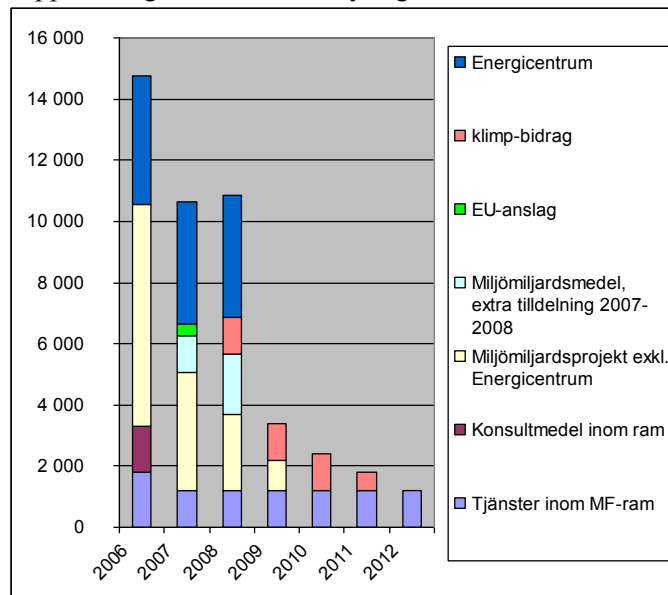
Även industri- och servicesektorn är ett strategiskt viktigt område med relativt stora utsläpp och stor elanvändning. Här finns naturliga samarbetspartners inom Klimatpaktens företag, BLICC-företagen, Näringslivets miljöchefer, Handelskammaren m.fl.

Det etablerade klimatarbetet på Miljöförvaltningen bör vara den sammanhållande kraften för stadens klimatarbete med avseende på utsläpp av växthusgaser och effektiviserad energianvändning. I nämndens expertroll ligger att informera om utvecklingen och att göra beräkningar. Med underlag av detta kan staden dra slutsatser och besluta om åtgärder. En samverkan med näringslivet är nödvändig för att nå målet.

Vad gäller anpassning till ett förändrat klimat ligger förvaltningens kompetens främst i att bidra med expertkompetens inom miljöområdet. Kunskapen om detta behöver förstärkas. Betydelsen av gröna lungor i stadsmiljön, hur olika arter kan klara omställningen till ett förändrat klimat och betydelsen av detta för Stockholms biologiska mångfald,

utlakningen av föroreningar i mark etc. är sådana frågor där kunskapen idag är liten. Anpassningsfrågor för staden i stort med avseende på infrastrukturfrågor m.m. bör däremot organiseras centralt inom staden.

Diagrammet nedan visar utvecklingen av resurser för klimatarbetet fr.o.m. 2006. Förvaltningen har idag två fasta tjänster inom ram för klimatarbetet och efter 2008 trappas övriga resurser av betydligt.

Med tillgängliga resurser kommer nämnden att prioritera följande verksamheter efter 2008:

- Information via web. www.stockholm.se/vaxthuseffekten
- Information till invånarna om stadens klimatarbete och vad man kan göra för att minska klimatpåverkan. Klimp-projekt som kommer att bedrivas i begränsad omfattning förutsatt att detta medges av Naturvårdsverket som delfinansiär.
- Information om stadens klimatarbete nationellt och internationellt i begränsad omfattning.
- Årliga beräkningar av växthusgasutsläpp i Stockholm. Begränsad kvalitetssäkring.
- Expertstöd i miljöfrågor ang. anpassning till förändrat klimat. Begränsad omfattning. Inga utredningar, tryckningar av rapporter etc.
- Klimatpakten utvecklas och blir mer omfattande, vilket kräver insatser från Miljöförvaltningen.

Om klimatarbetet ska prioriteras och kunna bedrivas på samma nivå som tidigare behövs en ökad skattefinansiering. Bl.a. bör det inom ram också finnas medel till insatser för information och kommunikation liksom fria medel för konsultstöd, marknadsföring mm. Delar av den verksamhet som upphör efter 2008 bör då också prioriteras, såsom t.ex.

- Stöd till genomförande av energieffektiviseringsåtgärder inom stadens bolag och förvaltningar, bl.a. genom Energy Performance Contracting (EPC) som är en snabb och effektiv metod för energieffektivisering med vinstgaranti.
- Utveckling av system för att möjliggöra uppföljning av energianvändningen.
- Samarbete med KTH för kvalitetssäkring av årliga beräkningar av växthusgasutsläpp i Stockholm samt konsultstöd för beräkningar. Indikator för KF:s mål för Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsområde.

Miljöfrågor i fysisk planering

Staden har visat att det går att kombinera kvalitet och miljö genom utbyggnaden av Hammarby sjöstad. Varje år har tusentals internationella besökare lärt av Stockholm och sjöstaden för att inspireras av miljöanpassat och energieffektivt byggande i en storstad. Stockholm bör satsa på efterföljare till Hammarby sjöstad. Norra Djurgårdsstaden och ytterligare ett område kan få miljöprofil där bland annat innovativ energiteknik kan visa kommande besökare hur staden och branschen aktivt arbetar med att reducera sin klimatpåverkan. Förvaltningen bör på ett aktivt sätt arbeta med att stimulera så att dessa två områden kan bli spetsprojekt där svensk miljöteknik kan lyftas fram.

Vattenarbete

Miljöförvaltningen leder och samordnar arbetet i vattenprogrammets samordningsgrupp samt leder arbetet i vattenprogrammets arbetsgrupp för miljöövervakning. I arbetet ingår bl.a. uppföljning och utvärdering av genomförda åtgärder. Detta utgör underlag för prioriteringar och beslut om framtida åtgärder i kommande åtgärdsprogram enligt EU:s vattendirektiv. Till följd av Stockholm Vattens minskade resurser bedöms Miljöförvaltningens ansvar öka. Behovet av en central pott för vattenvårdsåtgärder i staden torde också öka.

Magelungen, Drevviken, Bällstaån och Stockholms inre skärgård uppnår inte god ekologisk status enligt EG:s ramdirektiv för vatten. För de vattenförekomster som inte uppnår denna status ska åtgärder vidtas och operativ miljöövervakning genomföras till dess god status uppnåtts. I slutet av år 2009 tar Vattenmyndigheten beslut om bindande kvalitetskrav (miljökvalitetsnormer) och åtgärdsprogram för sådana vattenområden.

Kommunerna har en viktig roll i att se till att åtgärderna genomförs, antingen med egna insatser eller via andra aktörer, t ex genom att ställa krav på verksamhetsutövare.

Genomförda förändringar av VA-lagstiftningen har medfört att Stockholm Vattens (SVAB) verksamhetsinriktning delvis har ändrats vilket innebär att SVAB:s resurser för övervakning som inte ingår i bolagets recipientkontroll och åtgärder enligt Vattenprogrammet har minskat.

Miljöprogram

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ett eget eller delat uppföljningsansvar för 20 av totalt 27 delmål i Stockholms miljöprogram 2008 - 2011. Utöver detta uppdrag har nämnden ingen uttalad samordningsroll i stadens miljöprogramarbete. Stadsledningskontoret kommer att sköta samordning och kommunikation av miljöprogrammet.

Regionalt samarbete

Samarbetet mellan kommunerna i Stockholms län utvecklas. Miljöförvaltningen deltar i Miljösamrvekan Stockholms Län och i den regionala Miljögruppen som leds av Länsstyrelsen. Samarbetet rör en rad konkreta projekt som en gemensam FAQ-lista, Bullernätverk, nyckeltalsutveckling, energirådgivning, Reach, markskydd, gemensam utveckling av E-tjänster, båtbottentvättar, m m.

Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas övergången av djurskyddet till Länsstyrelsen. Dessutom förutsätter överenskommelsen om nya trafiklösningar ett omfattande miljösamarbete och uppföljning av effekterna av olika trafiklösningar.

2.3 MILJÖÖVERVAKNING

Stadens tillväxt, miljöförändringar och nya kunskaper om miljö- och hälsorisker understryker behovet av att genom långsiktig miljöövervakning följa, utvärdera och informera om miljöförändringarnas betydelse för samhället som underlag för tillsyn, planering, information och rådgivning.

I överenskommelsen mellan staten och stockholmsregionen ”Samlad trafiklösning Stockholmsregionen för miljö och tillväxt” har parterna kommit överens om att en rad uppföljningsåtgärder där Miljöförvaltningen med stor sannolikhet blir involverat.

EU har fattat beslut om ett nytt direktiv om luftkvalitet och renare luft i Europa. Direktivet innebär en sammanslagning och revidering av det tidigare ramdirektivet samt de tre första dotterdirektiven. Naturvårdsverket har fått i uppdrag att utifrån det nya luftdirektivet ta fram ett förslag till ny förordning som bl.a. kommer att medföra nya

miljökvalitetsnormer för fina partiklar (PM_{2,5}). Förordningen kommer att fastställas hösten 2008 och påverkar övervakningen av luftkvalitet från 2009.

Behov som är prioriterade inom miljöövervakningen framgår av rapporten "Behov av miljöövervakning 2008 – 2011" som grundas på Miljö- och hälsoutredningen samt förändringar i omvärlden inkl. ändrad lagstiftning. Här finns flera områden som till stor del berör vattenområdet.

Ett viktigt redskap för att samordna och utveckla miljöinformationen är Miljöbarometern som erbjuder möjlighet till en strukturerad omvärldsbevakning. Här är det intressant med en vidareutveckling för att strukturera och sammanställa en mängd intressant data som varje år tas fram både inom och utom förvaltningen. Miljöbarometern kan göra denna information tillgänglig och sökbar. En tillämpning som kan öka användbarheten är att skapa en GIS-redovisning där invånare kan få specifik information om miljön i sin stadsdel.

2.4 KOMMUNIKATION

Kommunens invånare och företagen blir allt mer intresserade av miljö- och hälsofrågor och det är viktigt att nämnden kan svara upp mot detta. Det finns en allmän utveckling i samhället mot ökade förväntningar på att finna information på webben samt även att kunna kommunicera. Nämnden har här en viktig uppgift i att tillhandahålla information om miljö- och hälsofrågor som hjälper allmänheten att ta sitt miljöansvar. Nämnden har också genom sin expertroll ett allmänt krav på sig att kunna kommunicera med en rad intressenter. Genom nämndens myndighetsfunktion inom områdena tillsyn och prövning finns också en administrativ hantering där det finns stora utvecklingsmöjligheter genom att nå ut med information och skapa effektiva vägar för kontakter i myndighetsärenden.

2.5 EKONOMI OCH VERKSAMHETSSTÖD

Nämnden har år 2008 en balanserad nettobudget på 60,2 mnkr. Denna nivå har uppnåtts efter en kraftig neddragning från 111,0 mnkr under en tvåårsperiod. Enligt kommunfullmäktiges budget finns det ingen förändring i budgetramarna varför nämnden utgår från den nämnda ramen i föreliggande underlag till budget.

På intäktsidan finns på sikt ev. möjlighet till neddragning av lokalkostnaderna. Det finns också kvar ett utrymme för effektivisering inom tillsynen. Som framgår av tabellerna ovan finns en självfinansieringsgrad på drygt 70 procent inom miljöbalkstillsynen. Målsättningen är att ytterligare höja denna.

Det finns behov av årligen återkommande översyn av taxan. Taxan behöver ses över för att det i taxan för 2009 ska kunna göra justeringar med hänsyn till den taxa som trädde i kraft 1 januari 2008. Någon generell nivåhöjning är dock inte planerad. Inför 2010

kommer en mer genomgripande översyn att göras i riktning mot en mer riskbaserad tillsyn där varje tillsynsobjekt inklassas i en risknivå.

Miljöförvaltningens intäkter/kostnader 2006 - 2009 (mnkr)

Intäkter	Plan 2009	Budget 2008	VB 2007	VB 2006
Plan och miljö	20,3	20,3	15,8	22,8
varav miljöbilsprojekten	4,7	4,7	6,0	14,2
Hälsoskydd	21,4	21,4	12,4	12,6
Livsmedelskontrollen	27,8	27,8	21,7	19,3
Miljöövervakningen, SLB mm	7,0	7,0	7,9	7,7
Verksamhetsstöd, IT-projekt	-	4,5	0,2	-
Kompetensfonden	-	-	-	10,9
Miljömiljarden	4,6	15,8	20,2	22,9
Summa intäkter	81,1	96,8	78,2	96,4
Kostnader*				
Plan och miljö	37,1	37,1	38,7	48,6
-varav miljöbilar	11,7	11,7	13,0	21,2
Hälsoskydd	24,5	24,5	23,4	25,4
Livsmedelskontroll	29,9	29,9	28,1	33,6
Miljöövervakning	20,2	20,2	27,5	32,3
Verksamhetsstöd	25,0	29,5	29,9	32,0
Kompetensfonden	-	-	-	10,6
Miljömiljarden	4,6	15,8	19,7	22,6
Summa kostnader	141,3	157,0	167,3	205,1
Netto	60,2	60,2	89,1	108,7

*I kostnaderna för respektive avdelning ingår OH för lokaler

För en väl fungerande verksamhet är det viktigt att det finns ett administrativt stöd. Det finns en stor potential till förbättringar av inte minst administrativa inslag i arbetet, där olika IT-lösningar kan ge en utveckling mot ökad effektivitet och service. Ett stort område att ta sig an är t.ex. dokument- och ärendehantering där förvaltningen eftersträvar ett helt elektroniskt flöde. På sikt ska möjligheter finnas för allmänheten att på detta sätt kunna ta del av allmänna handlingar och sina egna ärenden.

Det finns ett ökat behov av kommunikationsinsatser. För all verksamhet inom förvaltningen borde frågan beaktas hur kommunikation ska ske. I grunden finns stadens policy för kommunikation.

Förvaltningens planering utgår från den politiska prioriteringen att verksamheten ska kunna upphandlas i konkurrens och prioriteringen av avknoppning. Nämndens specialreglerade roll såsom tillsynsmyndighet påverkar dock i hög grad möjligheterna till konkurrensutsättning. Under 2007 avknoppades miljödiplomeringsdelen inom Miljöcentrum för företag. Härutöver ser förvaltningen inga ytterligare möjligheter till

avknoppning. Förvaltningen handlar redan idag upp vissa tjänster istället för att utföra dem i egen regi. Här kan nämnas viss ekonomiadministration såsom fakturahantering, call-centerfunktion inom hälsoskyddsverksamheten, vaktmästeri, reception, telefoni mm. Dessutom upphandlas kvalificerade konsultinsatser inom skilda områden. Eftersom nämndens verksamhet till stor del är myndighetsutövning finns mycket begränsade möjligheter att upphandla verksamhet.

2.6 STRATEGISKA PERSONALFRÅGOR

Att säkra kompetensförsörjningen är den mest strategiska frågan. Generationsväxlingen är liten men förvaltningen behöver säkra chefsförsörjningen och se över arbetsinnehållet i de administrativa befattningarna. Stadens utveckling mot vision 2030 innebär att konkurrensen om arbetskraften sannolikt kommer att bli stor. Förvaltningen måste vara en attraktiv arbetsplats med konkurrenskraftiga löner för att kunna rekrytera och behålla kompetenta medarbetare.

Nya kunskaper om miljö- och hälsorisker, ny lagstiftning, nya tillsynsområden och andra förändringar i omvärlden ställer krav på förändrade arbetssätt och kontinuerlig kompetensutveckling. Förvaltningen behöver både bred miljö- och hälsoskydds-kompetens och expertkompetens inom vissa områden. Det krävs hög kompetens såväl inom miljöjuridiken som inom annan lagstiftning som påverkar vårt arbetsområde. En hög sakkunskap måste kombineras med en förmåga att kunna kommunicera komplicerade orsakssamband.

Förvaltningen ska fortsätta det hälsofrämjande arbetet och hålla sjukfrånvaron på en låg nivå. Personalomsättningen som de senast två åren varit hög, ska minska de kommande åren.

Tabellen nedan visar utvecklingen av antalet anställda på förvaltningen sedan år 2006 inkl. en bedömning av utvecklingen år 2009. År 2007 – 2006 avser läget vid slutet av resp. år. 2008 avser läget 29 februari. Tabellen visar att det skett en minskning av antalet anställda sedan 2006 till följd av effektiviseringar. År 2009 beräknas antalet projektanställda minska till följd av att miljömiljardprojekt avslutas under 2008.

	2009	2008	2007	2006
Tillsvidareanställda	190	191	195	206
Tidsbegränsat anställda	20	23	27	45
- varav projektanställda	2	6	7	16
- varav vikarier	18	17	20	29

2.7 SAMVERKAN

Underlaget till budget 2009 har samverkats med de fackliga organisationerna som haft möjlighet att lämna synpunkter. Lokala SACO-föreningen vid Miljöförvaltningen, SKTF Stockholms stad och Miljöförvaltningens skyddsombud har i en gemensam skrivelse lämnat följande synpunkter

”Av budgetunderlaget framgår att förvaltningen under tidsperioden avser att utveckla och satsa ytterligare inom en mängd områden. Detta dock utan att ytterligare resurser tillförs.

Vi har inget att invända mot utvecklingsförslagen i sig men vi hyser en stark oro för att detta kommer att påverka medarbetarnas arbetsmiljö negativt. På grund av de åtstramningar som tidigare gjorts är arbetssituationen redan ansträngd.

Med anledning av ovanstående anmäler vi oenighet mot förslaget i sin helhet.”

Slut

Bilagor

Bilaga 1 Blankettset: Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till budget 2009 och plan 2010 och 2011.

Bilaga 2 Lokalförsörjningsplan. |